

Κωνσταντίνος Κονοφάγος

Ο **Κωνσταντίνος Η. Κονοφάγος** (Πρέβεζα, 26.12.1912 - Αθήνα, 16.7.1989) ήταν Έλληνας μεταλλουργός και χημικός μηχανικός, καθηγητής και πρύτανης του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου, ποιητής (με το φιλολογικό ψευδώνυμο **Κωνσταντίνος Λότρης**), συγγραφέας και πολιτικός. Διετέλεσε δήμαρχος Λαυρίου, βουλευτής Πρέβεζας και υπουργός Βιομηχανίας (1974-1977).^[1]

1 Βιογραφία

Γεννήθηκε στην Πρέβεζα στις 26.12.1912. Αποφοίτησε από το Γυμνάσιο Πρέβεζας το 1929 και παρακολούθησε δύο τάξεις Ειδικών Μαθηματικών στο Lycée Louis-le-Grand του Παρισιού κατά τα έτη 1930-1932. Σπούδασε ως μηχανικός στην École Centrale Des Arts et Manufactures του Παρισιού τα έτη 1932-1936 και επέστρεψε στην Ελλάδα, όπου εργάστηκε ως μεταλλουργός μηχανικός στις εγκαταστάσεις της Γαλλικής Εταιρείας Μεταλλείων Λαυρίου (Compagnie Française des Mines du Laurium) στο Λαύριο Αττικής. Στον Ελληνο-ιταλικό πόλεμο (1940-1941) υπηρέτησε ως έφεδρος αξιωματικός, μηχανικός πυροβόλων. Διετέλεσε Δήμαρχος Λαυρίου, από 4.1.1946 έως 15.4.1946,^[2] και συνέβαλε στην αναδιοργάνωση της πόλης, η οποία είχε υποφέρει κατά την περίοδο της κατοχής. Το έργο του αυτό έτυχε γενικής αναγνώρισης από τους κατοίκους της περιοχής, οι οποίοι ανήγειραν στα Λαύρια ανδριάντα του. Ακολούθησε ακαδημαϊκή καριέρα και ήταν πρύτανης του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου κατά τα γεγονότα της εξέγερσης του Νοεμβρίου 1973. Προστάτεψε το κύρος του Ιδρύματος, το πανεπιστημιακό άσυλο, υπεράσπισε τους φοιτητές και αρνήθηκε την είσοδο στο Ε.Μ.Π. των οργάνων της δικτατορίας. Τα γεγονότα αυτά εξιστόρησε με σεμνότητα σε βιβλίο του, χωρίς στο μετέπειτα διάστημα να εκμεταλλευθεί τη στάση του αυτή για προσωπικά και πολιτικά οφέλη.^[3] Μετά τη μεταπολίτευση κλήθηκε από τον Κωνσταντίνο Καραμανλή να μετάσχει στην πολιτική. Είχε παντρευτεί την Ευγενία Βακαλοπούλου και απέκτησαν δύο παιδιά τον Ηλία Κονοφάγο και την Ιωάννα Κονοφάγου, σύζυγο Αχιλλέα Παπαθανασίου. Πέθανε στην Αθήνα στις 16.7.1989 και τάφηκε, κατά την επιθυμία του, στο κοιμητήριο του Αγίου Γεωργίου στον Θορικό του Λαυρίου, εκεί όπου, επίσης, τάφηκε το 1942 ο πρώτος εργάτης που πέθανε από πείνα στις εγκαταστάσεις της Γαλλικής Εταιρείας Μεταλλείων Λαυρίου.^[4]

2 Ακαδημαϊκή σταδιοδρομία

Ανακηρύχθηκε διδάκτορας της Ανωτάτης Σχολής Χημικών Μηχανικών του Ε.Μ.Π. το 1956. Επιμελήτης στην έδρα Μεταλλογνωσίας του Ε.Μ.Π. από το 1961 έως το 1963, οπότε εκλέχθηκε έκτακτος μόνιμος καθηγητής στην ίδια έδρα. Το 1969 διορίστηκε τακτικός καθηγητής Μεταλλογνωσίας του Ε.Μ.Π. και το 1970 εκλέχθηκε αναπληρωτής συγκλητικός του ίδιου Ιδρύματος. Κατά τη θητεία του στο Ε.Μ.Π. συνέβαλε τα μέγιστα για την ανάπτυξη της επιστήμης της μεταλλουργίας, με πλούσιο συγγραφικό έργο. Δικαίως θεωρείται στην Ελλάδα ως ο θεμελιωτής της επιστήμης στον κλάδο αυτό.^[5] Τον Σεπτέμβριο του 1973 ονομάσθηκε πρύτανης του Ε.Μ.Π. από τον τότε Υπουργό Παιδείας.^[Σημ. 1] Για τη στάση του, ως πρύτανη, στην εξέγερση του Πολυτεχνείου, συνελήφθη την 18.11.1973 και κρατήθηκε στην Ε.Σ.Α. μέχρι την 20.11.1973, οπότε απολύθηκε λόγω αντιδράσεων από το εξωτερικό.

3 Πολιτική πορεία

Μετά τη μεταπολίτευση κλήθηκε από τον τότε πρωθυπουργό Κωνσταντίνο Καραμανλή να μετάσχει στο ψηφοδέλτιο επικρατείας του κόμματος της Νέας Δημοκρατίας, αλλά αρνήθηκε τη συμμετοχή αυτή και ζήτησε να εκλεγεί βουλευτής με τις ψήφους του λαού. Έτσι, στις εκλογές της 17.11.1974 πολιτεύτηκε στην Εκλογική περιφέρεια Πρέβεζας με το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας και εκλέχθηκε πρώτος βουλευτής με 14.349 ψήφους.^[6] Άσκησε τα καθήκοντα του βουλευτή μέχρι τις 22.10.1977. Διετέλεσε Υπουργός Βιομηχανίας στην κυβέρνηση Κωνσταντίνου Καραμανλή από 21.11.1974 έως 28.11.1977 και συνέβαλε στην ανάπτυξη της βιομηχανίας στην Ελλάδα. Ως Υπουργός ίδρυσε την Δημόσια Επιχείρηση Πετρελαίου (ΔΕΠ), τον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛΟΤ). Στις εκλογές της 20.11.1977 πολιτεύτηκε στην Α' εκλογική περιφέρεια Αθηνών, αλλά δεν κατόρθωσε να εκλεγεί. Στις εκλογές της 18.10.1981 πολιτεύτηκε και πάλι στην εκλογική περιφέρεια Πρέβεζας, χωρίς να εκλεγεί. Κατά το διάστημα 1980-1981 διετέλεσε διοικητής της Δημόσιας Επιχείρησης Πετρελαίου.

4 Συγγραφικό έργο

Ο Κωνσταντίνος Η. Κονοφάγος συνέγραψε και δημοσίευσε πληθώρα εργασιών σχετικών με το αντικείμενο της επιστήμης του. Ενδεικτικά αναφέρουμε τα: *Βιομηχανική μέθοδος καθάρσεως του αργύρου δι' οξυγόνου. Μεταλλογραφική μελέτη*, Αθήνα 1960, *Ύλη και ζωή. Μία θεωρία της ζώσης ύλης*, Αθήνα 1966, *Διαχωρισμός των φάσεων κατά την πήξιν κρυστάλλου εντός τεχνητού πεδίου υψηλής βαρύτητας*, Αθήνα 1969, *Η μέθοδος του εμπλουτισμού των μεταλλευμάτων των αρχαίων Ελλήνων εις τα επίπεδα πλυντήρια της Λαυρεωτικής*, Αθήνα 1970, *Τα ελικοειδή πλυντήρια των αρχαίων Ελλήνων εις το Λαύριον. Μία απολεσθείσα αρχαία ελληνική εφεύρεσις*, Αθήνα 1970, *Κάμινι τήξεως και τεχνική της τήξεως των αργυρούχων μεταλλευμάτων μολύβδου της Λαυρεωτικής υπό των αρχαίων Ελλήνων*, Αθήνα 1975, *Αι δεξαμεναί ύδατος της αρχαίας μεταλλουργίας εις το Λαύριον και το ειδικόν στεγανοποιητικόν επίστρωμα τούτων*, Αθήνα 1975, *Η τεχνική κοπής των Αθηναϊκών νομισμάτων στην Κλασική Εποχή*, Αθήνα 1976.

Πέραν των επιστημονικών συγγραμμάτων του δημοσίευσε ποιητικές συλλογές και λογοτεχνικά κείμενα με το φιλολογικό ψευδώνυμο Κωνσταντίνος Λότρης.^[7] Μεταξύ αυτών τα *Ποιήματα των ημερών εκείνων*, Αθήνα 1967, σελ. 103, *Δυο νύχτες και μια μέρα*, Αθήνα 1977, σελ. 91, *Το φράγμα του μηδέν*, Αθήνα 1981, σελ. 189, *Ο βαθύς καθρέφτης*, Αθήνα 1983, σελ. 117, *Ο προφήτης Σαλίτα και άλλα ποιήματα*, Αθήνα 1984, σελ. 91, *Μένανδρος Μενάνδρου και άλλα 38 ποιήματα*, Αθήνα 1986, σελ. 61, *Ο κλέφτης των Μουσείων*, Αθήνα 1971, *Το ταμπού. Δράμα σε τρεις πράξεις κ.ά.*

Η Δημοτική Βιβλιοθήκη Πρέβεζας αφιέρωσε το τεύχος 29-30 των *Πρεβεζάνικων Χρονικών* του 1993 στη ζωή και το έργο του Κωνσταντίνου Ηλία Κονοφάγου.

5 Σημειώσεις

- [1] Όπως όριζε η νομοθεσία της δικτατορίας των συνταγματαρχών η θητεία των πρωτανικών αρχών ήταν τριετής, ο σύλλογος των τακτικών καθηγητών ψήφισε με μυστική ψηφοφορία τρία ονόματα της εκλογής του και ο υπουργός Παιδείας ονόμαζε οποιονδήποτε από τους τρεις ως πρότανη. Στην ψηφοφορία του Σεπτεμβρίου 1973 από τους 26 παρόντες καθηγητές του Ε.Μ.Π. οι 24 ψήφισαν τον καθηγητή Κωνσταντίνο Η. Κονοφάγο, γι' αυτό, ως πρώτο κατά σειρά και με μεγάλη πλειοψηφία, ο τότε υπουργός Παιδείας αναγκάστηκε να τον ονομάσει πρότανη και τους άλλους δύο προταθέντες, Ι. Αργυρακάκο και Π. Λαδόπουλο, α' και β' αντιπροτάνηις αντίστοιχα. Βλ. Γεώργιος Ι. Κούρτης, *Η Κοινοβουλευτική πορεία της Πρέβεζας (1915-2005)*, Αθήνα 2005, σελ. 210.

6 Βιβλιογραφικές παραπομπές

- [1] Γεώργιος Ι. Κούρτης, *Η Κοινοβουλευτική πορεία της Πρέβεζας (1915-2005)*, Αθήνα 2005, σελ. 209-211.
- [2] Φύλλα Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, τεύχος Γ, 4 (4.1.1946) και τεύχος Γ, 105 (15.4.1946).
- [3] Κωνσταντίνος Κονοφάγος, *Η Εξέγερση του Πολυτεχνείου*, Αθήνα 1982.
- [4] Κωνσταντίνη Τσαϊμου, Ηλίας Κ. Κονοφάγος, Γ.Ν. Δερμάτης, , *Κωνσταντίνος Κονοφάγος (1912-1989), Μηχανικός Μεταλλείων-Μεταλλουργός, Καθηγητής και Πρότανης του ΕΜΠ, Υπουργός Βιομηχανίας: Το βλέμμα του ανθρώπου και το βλέμμα του αργύρου στο Λαύρειο της Ναζιστικής Κατοχής*, στο: 170 χρόνια Πολυτεχνείο. Οι μηχανικοί και η τεχνογνωσία στην Ελλάδα, τ. Β', Αθήνα 2009, σελ. 183-191.
- [5] Γεώργιος Ι. Κούρτης, *Η Κοινοβουλευτική πορεία της Πρέβεζας (1915-2005)*, Αθήνα 2005, σελ. 210.
- [6] Γεώργιος Ι. Κούρτης, *Η Κοινοβουλευτική πορεία της Πρέβεζας (1915-2005)*, Αθήνα 2005, σελ. 121 και 210.
- [7] Ηλίας Β. Βασιλάς, Το λογοτεχνικό έργο του κ. Κ. Κονοφάγου, *Άπαντα*, (επιμ. Νίκος Δ. Καράμπελας), Πρέβεζα 2012, σελ. 666-669.

7 Εξωτερικοί σύνδεσμοι

- Γιώργος Κούσης (13-07-2009). «Κατοχικό συσσίτιο από ασήμι». *Ελευθεροτυπία*. <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=63053>. Ανακτήθηκε στις 15-03-2014.
- Νικοπόλεια 1976 Ανακτήθηκε στις 15-03-2014.

8 Text and image sources, contributors, and licenses

8.1 Text

- **Κωνσταντίνος Κονομάγος** *Source:* <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CF%89%CE%BD%CF%83%CF%84%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%AF%CE%BD%CE%BF%CF%82%20%CE%9A%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CF%86%CE%AC%CE%B3%CE%BF%CF%82?oldid=4811235> *Contributors:* FocalPoint, Gerakibot, Ασμοδαίος και Actia Nicopolis

8.2 Images

8.3 Content license

- Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0